

COMERȚ ȘI RAȚIUNI DE SECURITATE

TRADE AND SECURITY REASONS

General de brigadă (r.) prof. univ. dr. Mircea UDRESCU*
Colonel (r.) prof. univ. dr. ing. Eugen SITEANU**

Rezumat: Comerțul reprezintă schimbul de produse prin procesul de vânzare-cumpărare – o ramură a economiei naționale în cadrul căreia are loc circulație mărfurilor – care realizează legătura/conexiunea dintre producție și consum. Comerțul exterior este schimbul de mărfuri între țări – importurile și exporturile pe care le face o țară – o formă de participare a țărilor la diviziunea internațională a muncii.

Tendențele de pace s-au accentuat de către principiile globalizării economice (libertatea circulației forței de muncă, libertatea circulației mărfurilor, libertatea circulației capitalurilor etc.) care au generat forme de comerț internațional. Goana după eficiență economică și profit cât mai mare, cu orice mijloace, a făcut ca rațiunile economice să pună sub semnul întrebării rațiunile de securitate națională sau de grup. De când Rusia și China au încălcat valorile lumii occidentale de dezvoltare economică și comerț internațional, ele au devenit amenințări asupra securității internaționale.

Cuvinte cheie: comerț internațional, valori occidentale, principiile globalizării economice, securitate, Federația Rusă, China.

Abstract: Trade represents the exchange of products through the sale-purchase process – a branch of the national economy in which the circulation of goods takes place – which makes the link/connection between production and consumption. Foreign trade is the exchange of goods between countries – a country's imports and exports – a form of countries' participation in the international division of labor.

---

* Membru titular al Academiei Oamenilor de Științe din România, email: mirceaudrescu@yahoo.com

** Membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România, Secretar Științific al Secției de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, membru titular al Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii (CRIFST) al Academiei Române, esiteanu@yahoo.com.

Peaceful tendencies were accentuated by the principles of economic globalization (freedom of movement of labor, freedom of movement of goods, freedom of movement of capitals, etc.) which generated forms of international trade. The drive for economic efficiency and maximum profit by any means has made economic rationales question national or group security rationales. Since Russia and China have violated the Western world's values of economic development and international trade, they have become threats to international security.

Keywords: *international trade, Western values, principles of economic globalization, security, Russian Federation, China.*

Introducere

Comerțul acoperă activitățile de vânzare și cumpărare în care ambii termeni ai ecuației urmăresc ținte de satisfacere reciprocă a nevoilor și dorințelor, în condiții de deplină înțelegere. Când aceste acte strict comerciale se desfășoară între state, ele constituie esența comerțului internațional. Dar comerțul internațional, ca formă de dezvoltare economico-socială a țărilor, are și menirea de a consolida starea generală de securitate și de pace, cultivând încrederea reciprocă și de grup între țările care încurajează comerțul internațional. Ca atare, securitatea internațională este percepută ca acea stare a relațiilor internaționale caracterizată prin garantarea păcii, dezvoltarea de sine stătătoare, fără amestec din afară, a statelor, înlăturarea forței și amenințării cu forța în raporturile dintre state, preîntâmpinarea și combaterea agresiunii, crearea climatului necesar dezvoltării continue a relațiilor bilaterale și multilaterale dintre țări. Desigur, riscul de dependență sub orice formă, contravine atributelor esențiale ale suveranității de stat, frânează progresul social general și generează tensiuni și contradicții în relațiile internaționale. Dar, interese politice conjuncturale, de moment, pot crea perturbații grave atât în comerțul internațional, cât și în securitatea internațională. Și, de regulă, atunci când comerțul internațional este apreciat ca factor de risc la securitatea unor țări, prin creșterea dependenței economice, spectrul stărilor de război este foarte apropiat. Când asupra securității naționale planează incertitudini generate de dimensiunile și structura comerțului internațional, politica de securitate națională și de grup poate interveni brusc în desfășurarea comerțului exterior cu repercusiuni majore asupra politicilor sociale și de dezvoltare economică

națională. Asemenea procese caracterizează viața social-economică și politică a țărilor care sunt adeptele valorilor occidentale.

Preliminarii semantice. Pentru oricine, comerțul este înțeles ca o activitate specific umană, proprie economiei de mărfuri, care semnifică schimbul de produse sub forma vânzării și cumpărării. Comerțul reprezintă o ramură de bază a economiei naționale, în cadrul căreia se realizează schimbul de produse și servicii dictate de necesitățile de consum intern, precum și o ramură importantă a economiei mondiale, în cadrul căreia se realizează circulația internațională a mărfurilor, ca expresie a parteneriatelor dintre țări, concretizându-se în exportul și importul de produse și servicii între două sau mai multe țări. Comerțul exterior, ca formă de dezvoltare economico-socială a țărilor, are și menirea de a consolida starea generală de securitate și de pace, cultivând încrederea reciprocă și de grup între țările care încurajează comerțul internațional. Ca atare, securitatea internațională este percepută ca acea stare a relațiilor internaționale caracterizată prin garantarea păcii, dezvoltarea de sine stătătoare, fără amestec din afară, a statelor, înlăturarea forței și amenințării cu forța în raporturile dintre state, preîntâmpinarea și combaterea agresiunii, crearea climatului necesar dezvoltării continue a relațiilor bilaterale și multilaterale dintre țări. Securitatea internațională dă fiecărei țări sentimentul deplinei securități, certitudinea că se poate dezvolta la adăpost de orice ingerințe, amestec sau agresiune din afară. Atât comerțul internațional, cât și securitatea internațională sunt procese ce se creează și se consolidează prin eforturi politice de lungă durată. În raporturile internaționale se constată o stare de dependență atunci când un stat se găsește în stare de subordonare față de un alt stat, situație caracterizată prin absența libertății naționale, a dreptului suveran de a hotărî asupra liniei interne și externe de acțiune. Dependența, sub orice formă, contravine atributelor esențiale ale suveranității de stat, frânează progresul social general și generează tensiuni și contradicții în relațiile internaționale. Dar, interese politice conjuncturale, de moment, pot crea perturbații grave atât în comerțul internațional, cât și în securitatea internațională. Și, de regulă, atunci când comerțul internațional este apreciat ca factor de risc la securitatea unor țări, prin creșterea dependenței economice, spectrul stărilor de război este foarte apropiat.

Demersuri ideatice. De-a lungul istoriei, comerțul a fost considerat un act al cultivării încrederii între cel care vinde și cel care cumpără, fie că a fost vorba între persoane fizice, fie că acesta a vizat procese între state independente.

Încă din 1776, Adam Smith, în monumentală sa lucrare *Avuția națiunilor*, a pledat pentru dezvoltarea comerțului internațional, pledând pentru a se crea un cadru adecvat de libertate individuală, dar acceptând unele restricții guvernamentale numai „în cazul în care siguranța națională ar putea fi amenințată, întrucât apărarea este mai importantă decât avuția”¹, o avuție ce poate avea drept sursă tocmai comerțul internațional. De aceea, acesta a pledat pentru dezvoltarea comerțului internațional, ca izvor al dezvoltării generale sociale, susținând ca nimeni altul „sfânta treime a comerțului liber: libertate, prosperitate și securitate”², comerțul reprezentând un proces de viitor al lumii moderne, deoarece „aduce beneficii ambelor parteneri ai unei tranzacții.”³

Analize pertinente ale istoriei războaielor și comerțului au condus la concluzii, de genul: „Războiul e anterior comerțului; de fapt, războiul și comerțul nu sunt decât două mijloace diferite pentru atingerea aceluiași scop, și anume de a poseda ceva dorit. Comerțul nu e decât un omagiu adus forței posesorului de către cel ce aspiră la posesiune. El e o tentativă de a obține de bună voie ce nu mai speră să fie cucerit prin violență. Cineva care ar fi întotdeauna mai puternic decât toți ceilalți nu s-ar gândi niciodată la comerț. Experiența, probându-i că războiul, adică utilizarea forței sale împotriva forței altuia, îl expune unei rezistențe și unor eșecuri, îl împinge să recurgă la comerț, adică la un mijloc mai blând și mai sigur de a angaja interesul altcuiva să consimtă la ceea ce convine interesului său. Războiul e impuls, comerțul e calcul. Dar tocmai de aceea, trebuie să vină o epocă în care comerțul să înlocuiască războiul.. Epoca aceasta a venit.”⁴

După mai bine de două secole de la formularea acestei idei, optimismul formulat astfel a devenit o adevărată fata morgana. Europa nu

---

¹ Adam Smith, *Avuția națiunilor*, Editura Publica, București, 2011, p. 11.

² *Ibidem*, p. 14.

³ *Ibidem*, p. 37.

⁴ Benjamin Constant, *Libertatea anticilor și libertatea modernilor*, Baroque Books and Arts, 2019, p. 30.

numai că a fost tulburată de războaie, dar a constituit și focarul care a aprins cele două conflagrații mondiale în care au pierit milioane de oameni și au fost distruse mari valori ale spiritului întreprinzător al umanității. Mai bine de două secole în care Războaiele au fost precedate de mari deschideri comerciale, dar și de obstacole de nedescris puse în fața comerțului. Beneficiile comerțului și ale cooperării pașnice nu au înlocuit prin ele însele abandonarea intereselor de acaparare. Comerțul internațional se construiește cu greutate, presupune competiție și reguli oneste, presupune inteligență, creativitate, competitivitate și onestitate. Supunerea față de regulile comerțului a constituit religia care a făcut posibilă victoria competitivității pieței în ceea ce omenirea a gestionat Războiul Rece.

Desigur, toate vocile care leagă actele de comerț de tendințele evoluțiilor politice consideră că și comerțul între parteneri din state cu regimuri politice diferite este benefic, dar numai în măsura în care nu se creează o dependență economică față de partenerii supuși unor regimuri autoritare, libertatea comercială a acestora putând fiind oricând înlăturată, cu consecința utilizării formelor de dependență economică pentru a schimba raporturile geopolitice. Asemenea idei sunt pe larg argumentate, prezentându-se apocaliptic modul în care Rusia utilizează dependența Occidentului de importurile de gaz, iar China exploatează de-localizarea unor sectoare industriale din SUA sau Europa.. Pe cale de consecință, s-a adoptat o strategie menită să elimine orice dependențe comerciale de Rusia și China. Se vorbește mediatic deja de o lume liberă, a democrațiilor occidentale, și de o lume a regimurilor autoritare, gen Rusia, China și altele. Iar țările democratice sunt îndemnate să aibă încredere moderată în schimburile comerciale cu țările cu o guvernare autocratică, să-și protejeze avantajele și proprietățile intelectuale, să descurajeze propaganda împotriva democrațiilor consolidate, mai ales propaganda desfășurată la adăpostul libertății de exprimare, să blocheze canalele financiare de corupere a unor lideri politici etc.

Cooperarea economică între beneficii și erodarea securității. Încă din perioada Războiului Rece, unele minți înțelepte, pe fondul promovării globalizării economice, au fost de acord cu stimularea relațiilor economice între țări aparținând celor două blocuri politico-ideologice și militare rivale,

cu speranța vădită, de ambele părți, de a se îndepărta germeii războiului devastator la scară planetară.

În acest context, după cum este cunoscut, primul guvern postbelic condus de cancelarul Konrad Adenauer a fost de acord cu ancorarea Republicii Federale a Germaniei la NATO și la Comunitatea Europeană. În continuare, guvernul Willi Brandt, la începutul anului 1970, a inaugurat o nouă eră a politicii externe germane, bazată pe principiul „schimbare prin comerț“, care urmărea creșterea prosperității interne prin exporturi masive atât în piețele capitaliste, dar și pe cele socialiste, mai ales către acelea care dispuneau de mari resurse naturale și doreau să se industrializeze.. În acei ani, Germania a inițiat un proiect gigant de investiție și finanțare a transportului de gaze naturale dinspre URSS, vânzând Moscovei conducte în schimbul gazelor. Prin anii 2000, această politică s-a transformat în baza principiului „apropiere prin integrare“, care constituia o apropiere majoră de URSS, apoi de Federația Rusă , prin extinderea relațiilor economice. În 2005, la câteva zile înainte de terminarea mandatului său, cancelarul Gerhard Schroeder a inaugurat Nord Stream I, care trecea efectiv prin Marea Baltică, evitând tranzitul considerat nesigur prin Ucraina, o țară ce-și cultiva ostilitatea față de federația Rusă prin inițierea de parteneriate cu SUA, ignorând cumva și pozițiile principalelor țări europene. În 2015, la nici un an de la anexarea Crimeei la Federația Rusă, Germania a pus bazele unui al doilea gazoduct, Nord Stream II, finalizat cu puțin înainte ca Federația Rusă să declanșeze operațiunea specială militară împotriva Ucrainei. În timpul guvernării Angelei Merkel, dependența Germaniei de livrările de gaze rusești a crescut vertiginos, Germania, în virtutea unor considerații economice, renunțând treptat și la controlul de stat asupra infrastructurii energetice în favoarea importurilor, transporturilor și furnizorilor particulari, printre care la loc de frunte se afla Gazprom. Pe fondul închiderii, până la sfârșitul anului 2022, a funcționării centralelor nucleare, în februarie 2022, livrările de gaze din Rusia însumau 55% din importurile Germaniei, iar livrările de petrol din Rusia însumau 42% din importuri. S-a ajuns la asemenea dimensionări de comerț interstatal, în condițiile în care puterea politică germană din acele vremuri cultivau independența decizională în raport cu sugestiile venite de peste ocean și-și stimulau propria dezvoltare industrială, ca principal pivot tehnologic european. În urma agresiunii ruse

asupra Ucrainei, pe fondul solidarității euroatlantice, la 27 februarie 2022, noul cancelar german a proclamat sfârșitul a patru iluzii care au fundamentat modelul politic și economic anterior, și anume: iluzia că Germania va putea să ignore în continuare provocările la adresa securității sale naționale și de alianță, reducând efectivele militare, neglijând înzestrarea corespunzătoare a forțelor militare și sustrăgându-se îndeplinirii obligațiilor financiare asumate de NATO; iluzia că Rusia s-a dovedit și va rămâne un partener comercial de încredere, că dependența energetică de Rusia nu va deveni un risc major la securitatea națională; iluzia că modelul economic german, bazat pe importurile din Federația Rusă, pe salarii joase, pe o infrastructură necontrolată de stat și pe excedent comercial etc. va dăinui continuu; iluzia că o politică energetică bazată pe renunțarea totală la energia nucleară va acoperi tranziția la o economie 100% ecologică cu o și mai mare cantitate de gaze din import.⁵

Luând modelul Germaniei, și celelalte state din Uniunea Europeană au cultivat importante schimburi comerciale cu URSS, apoi cu Federația Rusă. La declanșarea ostilităților dintre Ucraina și Federația Rusă, dependența Uniunii Europene, în baza înțelegerilor specifice de comerț exterior, se prezenta astfel:

UE – Total importuri	Din Federația Rusă	Din alte țări
PETROL	29%	71%
GAZE	43%	57%
CĂRBUNE	54%	46%

Deci, din totalul de 100%, cât reprezintă nevoia de importuri ale Uniunii Europene, numai 29% la petrol, 43% la gaze și 54% la cărbune se bazează pe schimburi comerciale, acceptate la prețurile pieței, aveau ca sursă Federația Rusă, cealaltă parte, cuprinsă între 46% și 71% erau acoperite din alte surse. În semn de solidaritate cu Ucraina, Uniunea Europeană a anulat, cu de la sine voință, înțelegerile contractuale și au declarat că asemenea cantități reprezintă în fapt acțiuni ale Rusiei împotriva securității Uniunii

⁵ Prelucrare după Anneli Ute Gabany, Războiul din Ucraina, o răscruce pentru Germania, articol, Cronicile, nr. 85, 2022, pp. 58-61.

Europene. Numai că renunțarea la produsele din Rusia nu a anulat dependența Uniunii Europene de alte surse, care nu au mai fost dispuse să satisfacă nevoile energetice la aceleași prețuri și în ritmurile prevăzute inițial. Consecințele pentru statele din sfera euroatlantică ale războiului din Ucraina, în baza principiului solidarității comune, au fost grave, ele vizând: securizarea flancului estic al NATO, livrarea de armament Ucrainei, impunerea de sancțiuni economice și financiare Rusiei, ajustarea politicilor naționale economice și energetice etc. , care au schimbat destinația unor importante resurse financiare, cu implicații imposibil de stăpânit în plan social și economic. Cu alte cuvinte, nevoia de securitate a generat apropieri în ceea ce privește comerțul internațional și tot nevoi de securitate, dar cu alt sens, au destrămat un comerț internațional european clădit cu eforturi de peste șase decenii.

Dependențe energetice sunt evidente și în alte zone. Astfel, rezervele de gaze naturale ale Arabiei Saudite au fost evaluate, conform auditului efectuat de DeGolyer&Macnaughton, la 9 200 miliarde metri cubi, ceea ce o plasează pe locul cinci în lume. Iar rezervele ei de petrol au fost estimate, în 2019, de ministerul saudit al Energiei, la peste 263 miliarde de barili, ceea ce o plasează pe locul al doilea în lume, după Venezuela. Arabia Saudită e, totodată, cel mai mare exportator de petrol din lume și cel mai important membru al organizației Statelor Exportatoare de Petrol (OPEC). Totuși, ea nu e și cel mai mare producător. Conform datelor prezentate pentru anul 2022 de Wordpopulationreview.com, SUA produc 11 567 000 barili de petrol pe zi, Rusia – 10 503 000, iar Arabia Saudită 10 225 000. Potrivit unei analize publicate de Insidesaudi.com, realizată pe baza datelor valabile pentru intervalul 2017-2019, 72% din țigăiul saudit și produsele conexe au fost vândute în perioada respectivă în țările asiatice, iar restul de 30%, în SUA și unele țări europene, Africa de Sud și Brazilia. Dintre statele asiatice, cel mai mare consumator de petrol saudit era, în 2017, Japonia, cu 21%, urmată de China, cu 17%, și Coreea de Sud, cu 14%. Pentru aceste țări asiatice extrem de puternice, Arabia Saudită este, de altfel, principala sursă de petrol.“ Se pare că Riadul n-a avut până acum decât de câștigat de pe urma războiului izbucnit în Ucraina. Nu numai că este curtat în toate felurile atât de SUA cât și de Rusia și China, dar sectorul petrolier a înregistrat o creștere de 20,4% în primul trimestru față de primul trimestru din anul 2021.

Iar asta a permis PIB-ului real să atingă, în primul trimestru, cea mai mare rată de creștere din ultimii zece ani, cu 9,6%. În plus, acțiunile gigantului petrolier Saudi Aramco au crescut cu 30% în 2022, acesta depășind astfel Apple și devenind cea mai mare companie din lume în funcție de valoarea de piață⁶.

Ca urmare a dezvoltării și diversificării industriilor electronice și de comunicații, context în care metalele rare au căpătat importanța pe care a dobândit-o petrolul după șocul din anii '70, pe fondul hotărârii cu care lumea se îndreaptă spre ținta „zero emisii nete“ de gaze de seră, neutralitate climatică dorită mai ales de Uniunea Europeană, sunt semne că omenirea se îndreaptă spre o criză majoră a semiconductorilor.

Miza politică a metalelor rare nu a ajuns, desigur, la nivelul crizei petrolului din anii în care s-a înființat cartelul OPEC. Atunci, în anii '70, a fost înființată și Agenția Internațională a Energiei, menită să intermedieze stabilirea livrărilor a ceea ce se numea aurul negru. Importanța economică a metalelor critice și rare este cel puțin la fel de mare. Sunt indispensabile pentru telecomunicații, industria auto, industria energetică, pentru armament și rachete spațiale etc.

Producția minelor de metale rare este concentrată în puține țări, iar China este cea mai importantă. Poate din această cauză, în luna mai 2019, președintele Chinei a indicat că ar putea răspunde cu blocarea exporturilor de metale rare la suprataxele americane pe alte exporturi în SUA. La o asemenea amenințare, președintele SUA, Joe Biden, a început un program de supraveghere atentă a liniilor de aprovizionare cu materii prime critice. În mod similar, Uniunea Europeană și-a propus un plan cu zece acțiuni împotriva dependenței de importurile de materii prime critice.

La câteva luni de la alegere, Joe Biden a venit în Europa și a pledat în direcția obținerii sprijinului Uniunii Europene împotriva amenințărilor chineze în domeniul metalelor rare. Totodată, înainte de declanșarea „operației militare speciale“ UE a încheiat un parteneriat cu Ucraina, care viza dezvoltarea unui întreg lanț valoric de extracție, rafinare și reciclare a mineralelor rare, ca o conectare logistică la piața europeană a mașinilor electrice și la echipamentele digitale. Până la acest moment, deși Ucraina

---

⁶ Prelucrare din Lumea, nr.10, 2022, pp. 10-46.

exporta paladiu în UE, aceasta nici nu era pe harta furnizorilor de materii rare către UE. Dintr-odată, s-a demonstrat că Ucraina ar putea extrage 117 dintre cele 120 de minerale utilizate la scară globală, printre care litiu, cobalt, titan și alte pământuri rare.

„Pământurile rare“ conțin în cantități apreciate a fi economice din acele metale din grupa lantanidelor a Tabloului lui Mendeleev, vitale pentru toate componentele electronice. Fostul președinte al SUA, Donald Trump, a constatat cu indignare faptul că în spatele unor exploatari de asemenea pământuri din Groenlanda, Danemarca, Congo, Chile ș.a.m.d. s-ar afla mari interese chineze.

Litiul, nichelul, cobaltul, manganul sunt minereuri considerate cruciale pentru performanța bateriilor, fie că acestea sunt utilizate pentru deplasare, fie pentru stocarea de energie. Nichelul și zirconiu sunt substanțe necesare pentru diversificarea electroliților care extrag din apă hidrogenul, proces atât de apreciat pentru viziunea energiei verzi. La rândul său, cuprul este un metal fără de care instalațiile electrice nu pot fi concepute.

În 2021, China furniza circa 98% din pământurile rare necesare UE, iar SUA importau circa 80% din pământurile rare din aceeași țară. Din toată producția lumii, la nivelul anului 2021, China acoperea 39% din livrările de vanadiu și 45% din cele de titan, până la 69% din cele de tungsten și 93% din cele de magneziu. China concentra 70% din capacitatea de procesare a minereului de cobalt, produs tocmai în Republica Democratică Congo, care are 68% din producția mondială. Pe ansamblu, China procesa circa 90% din pământurile rare.

Pe harta lumii a materiilor rare, de pe care România a dispărut de peste două decenii, Chile este prezentă cu o cotă de 78% din producția globală de litiu, Africa de Sud este resursă pentru 71% din consumul mondial de platină, Brazilia produce 85% din cantitățile de niobiu, iar Turcia 62% din cea de antimoniu. Marile puteri mondiale sunt campioane, astfel: SUA 88% la producția de beriliu; Franța 88% din producția de hafniu; Spania aproape 100% la producția de stronțiu; Germania 35% la producția

de galiu. Numai că pe ansamblu, China controlează 90% din procesarea pământurilor rare ce conțin aceste metale rare⁷.

La rândul său Uniunea Europeană este prinsă între ștreangul energetic rusesc și trasul scaunului de sub picioare prin materiile rare chinezești. După circa trei decenii de dezvoltare după principiile globaliste, UE constată că este dependentă atât de gazele rusești, cât și de materialele rare chinezești. Ca atare, Rusia și China sunt considerate țări „adversari sistemici”. O listă cu primele 7-8 materii prime esențiale, fără de care nu merge absolut nimic din industriile de înaltă tehnicitate, au ca sursă de proveniență China. În acest moment, UE asigură doar 1% din materiile prime pentru energia eoliană; mai puțin de 1% din bateriile cu litiu finite; mai puțin de 1% din pilele de combustie; doar 2% din materiile prime relevante pentru robotică; doar 1% din asamblajele fotovoltaice pe bază de siliciu, și lista poate continua. Companiile din China controlează peste 80% din piața europeană a echipamentelor folosite în producția energiei solare, inclusiv a panourilor solare. 100% din bateriile de litiu folosite în UE provin din China. Minele de platină din Africa de Sud asigură peste 70% din necesarul UE⁸.

Situația asigurării Uniunii Europene cu materii prime strategice se prezintă astfel⁹:

Materii prime	Stadiu	Producători mondiali principali	Țări care aprovizionează UE	Dependență import	Reciclare	Utilizări selectate
Antimoniu	Extracție	China 74% Turkm. 8% Rusia 4%	Turcia 62% Bolivia 20% Guatem. 7%	100%	28%	Ignifugare Apărare Baterii
Baritină	Extracție	China 38% India 28% Maroc 10%	China 38% Maroc 28% Germania 10%	70%	1%	Medical Radiații Chimic

⁷ Prelucrare după Adrian n. Ionescu, *Revoluția metalelor care înlocuiește războiul petrolului*, articol, *Cronicele*, nr. 89, august, 2021, pp. 22-23.

⁸ Prelucrare după *Cronicele*, nr. 87, pp. 18-19.

⁹ Prelucrare după Victor Bratu, *Viitorul tehnologic al UE este astăzi în proporție de 86% în mâinile Chinei*, articol, *Cronicele*, nr.87, pp. 90-93.

			Norvegia 1% Alte state 15%			
Bismut	Prelucrare	China 85% Laos 7% Mexic 4%	China 93%	100%	0%	Farmacie Speciale
Borat	Extracție	Turcia 42% SUA 24% Chile 11%	Turcia 98%	100%	1%	Sticlărie Chimie Magneți
Litiu	Prelucrare	Chile 44% China 39% Argent. 13%	Chile 78% SUA 8% Rusia 4%	100%	0%	Baterii Sticlărie Oțeluri
Magneziu	Prelucrare	China 89% SUA 4%	China 93%	100%	13%	Aliaje
Grafit	Extracție	China 69% India 12% Brazilia 8%	China 47% Brazilia 12% Norvegia 8% România 2%	98%	3%	Baterii Oțelării
Cauciuc natural	Extracție	Thaila. 33% Indo 24% Vietnam 7%	Indon 31% Thaila 18% Malay 16%	100%	1%	Anvelope
Niobiu	Prelucrare	Braz. 92% Canada 8%	Braz 85% Canada 13%	100%	0%	Oțeluri Magneți
Fosfor	Prelucrare	China 74% Cazah. 9% Vietn. 9%	Kazah. 71% Vietn. 18% China 9%	100%	0%	Chimie Apărare
Scandiu	Prelucrare	China 66% Rusia 26% Ucraina 7%	Reg. Unit 98% Rusia 1%	100%	0%	Pile Aliaje
Tantal	Extracție	Congo 33% Rwand 28% Brazilia 9%	Congo 36% Rwanda 30% Brazilia 13%	99%	0%	Electroni Aliaje
Titan	Prelucrare	China 45% Rusia 22% Japonia 9%		100%	19%	Aero Medical

Grupa platinei	Prelucrare	Afr.Sud84% Rusia40% paladiu		100%	21%	Cataliz. Pile
Pământuri rare	Prelucrare	China86% Australia6% SUA2%	China98% Reg. Unit1% Alții1%	100%	8%	Magneți Catalizat.
Pământuri ușoare	Prelucrare	China86% Australia6% SUA2%	China99% Reg. Unit1%	100%	3%	Baterii Ceramică

Mai mult, se consideră că o invazie a Taiwanului ar putea declanșa consecințe economice globale fără precedent, dat fiind că acesta produce 92% dintre cipurile și semiconductorii din întreaga lume¹⁰.

Concluzii

Tendențele de pace ce au prins contur încă din vremea Războiului Rece, accentuate de principiile globalizării economice, condensate la sloganurile: libertatea circulației forței de muncă, libertatea circulației mărfurilor și libertatea circulației capitalurilor, au generat forme de comerț internațional în care s-a urmărit neapărat eficiența economică. Această goană după eficiență economică și profit cât mai mare a făcut ca, la un moment dat rațiunile economice să pună sub semnul întrebării rațiunile de securitate națională sau de grup. Din momentul în care Federația Rusă și China au încălcat valorile lumii occidentale în materie de dezvoltare economică și comerț internațional au devenit amenințări evidente asupra securității internaționale, fiind încadrate în rândul țărilor ce amenință pacea și securitatea internațională, astfel: „Federația Rusă reprezintă cea mai semnificativă amenințare directă la adresa tuturor aliaților NATO și la adresa păcii euroatlantice.. Rusia urmărește să stabilească sfere de influență și control direct prin constrângere, agresiune și anexare. Folosește mijloace convenționale, cibernetice și hibride împotriva noastră și a partenerilor noștri. Vedem dorința dovedită de a folosi forța pentru a submina ordinea internațională bazată pe reguli. Federația Rusă își modernizează capacitatea

¹⁰ Conform, Lumea, nr.10, 2022, p. 44.

nucleară și are scopul de a destabiliza țările din flancul estic și flancul sudic. NATO nu urmărește o confruntare și nu reprezintă nici-o amenințare pentru Federația Rusă. Vom continua să răspundem amenințărilor și acțiunilor ostile rusești într-un mod unit și responsabil. “Iar Republica Populară Chineză provoacă interesele, securitatea și valorile NATO, folosindu-se de o gamă largă de instrumente politice, economice și militare pentru a-și crește amprenta la nivel global. Operațiunile hibride și cibernetice malițioase ale Chinei, precum și retorica sa de confruntare și dezinformare vizează aliații și dăunează securității Alianței. China încearcă să controleze principalele sectoare tehnologice și industriale cheie, infrastructura critică și materialele strategice, precum și lanțurile de aprovizionare. Aceasta își folosește pârgurile economice pentru a crea dependențe strategice și pentru a-și spori influența. Se străduiește să submineze ordinea internațională bazată pe reguli, inclusiv în domeniul spațial, cibernetic și maritim. Aprofundarea parteneriatului strategic dintre Republica populară Chineză și Federația Rusă și încercările lor de subminare a ordinii internaționale bazate pe norme, care se consolidează reciproc sunt contrare valorilor și intereselor noastre”.¹¹ Ca atare, și pe fondul escaladării militare rusești în Ucraina, lumea occidentală și-a reconsiderat din temelii comerțul internațional cu aceste două țări, în mod deosebit cu Federația Rusă. În principal, golul lăsat de Federația Rusă în comerțul internațional al Uniunii Europene a fost preluat de SUA, dar prețurile mult mai mari folosite de SUA au condamnat Uniunea Europeană la iminente nemulțumiri sociale. De data aceasta, tot mai multă lume se întreabă de ce oare s-au cultivat demonii războiului și nu s-a continuat pe linia politicilor de încredere reciprocă?

BIBLIOGRAFIE

BRATU V., „Viitorul tehnologic al UE este astăzi în proporție de 86% în mâinile Chinei”, articol, *Cronicele*, nr.87, 2022.

---

¹¹ Conform, *Cronicele* nr. 85, 2022, pp. 20-21.

- CONSTANT B., *Libertatea anticilor și libertatea modernilor*, Baroque Books and Arts, 2019.
- GABANY A. U., „Războiul din Ucraina, o răscruce pentru Germania”, articol, *Cronicele*, nr. 85, 2022
- IONESCU A., „Revoluția metalelor care înlocuiește războiul petrolului”, articol, *Cronicele*, nr.89, august, 2021
- SMITH A., *Avuția națiunilor*, Editura Publica, București, 2011.
Cronicele, reviste, 2021, 2022.
Lumea, revistă, nr.9, 10, 2022.

